

Na każdej polskiej monecie kolekcjonerskiej znajdują się:

- nominal
- wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej
- napis: Rzeczpospolita Polska
- rok emisji

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętnienia ważnych historycznych rocznic i postaci oraz do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie: www.nbp.pl/monety

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerami tel. 22 185 91 59 oraz 22 185 13 03.

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

21 października 2021 roku Narodowy Bank Polski planuje wprowadzenie do obiegu srebrnej monety o nominale 10 zł „30-lecie pierwszych wolnych wyborów parlamentarnych”.

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określa Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo emisji pieniądza. Jako bank centralny nie prowadzi rachunków bankowych obywateli, nie przyjmuje od nich lokat, nie udziela kredytów. Prowadzi natomiast obsługę budżetu państwa, a także podmiotów sektora finansów publicznych. Gromadzi rezerwy walutowe państwa i zarządza nimi. Pełni funkcję banku banków, tworząc warunki do działania systemu bankowego. Jest również jednym z najważniejszych ośrodków naukowo-analitycznych w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych. Więcej o NBP: www.nbp.pl

Narodowy Bank Polski

Dbamy o wartość polskiego pieniądza

NARODOWY
BANK POLSKI

Wielkie aktorki

Gabriela Zapolska

Monety kolekcjonerskie

Wielkie aktorki – Gabriela Zapolska

14 października 2021 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu srebrną monetę o nominale 20 zł z serii „Wielkie aktorki” – „Gabriela Zapolska”.

Gabriela Zapolska, właściwie Maria Gabriela Stefania Korwin-Piotrowska, primo voto Śnieżko-Błocka, secundo voto Janowska (ur. 30.03.1857 w Podhajcach, zm. 21.12.1921 we Lwowie), aktorka, reżyserka, dyrektorka teatru, pisarka, publicystka. Była jedną z najbardziej wyrazistych postaci w polskiej kulturze przełomu XIX i XX w., najwybitniejszą polską dramatopisarką swojej epoki.

Pochodziła z niezamożnej rodziny szlacheckiej. W wieku 19 lat została wydana za mąż za oficera armii carskiej Konstantego Śnieżkę-Błockiego. Nieudane małżeństwo trwało krótko i pozostawiło w jej psychice głęboką traumę. W roku 1881 opublikowała w „Gazecie Krakowskiej” nowelę *Jeden dzień z życia róży* – był to jej debiut literacki. Od listopada 1879 do kwietnia 1880 r. jako Gabriela Śnieżko występowała w amatorskim teatrze Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności. Po rozstaniu z mężem, już pod pseudonimem Zapolska, którego odtąd używała, w 1882 r. debiutowała w teatrze krakowskim (obecnie Narodowy Stary Teatr) niewielką rolką Margot w komedii Kazimierza Zalewskiego pt. *Spułdowali*. Od 1882 do 1889 r. występowała w teatrach prowincjonalnych oraz we Lwowie i Poznaniu. W Krakowie wystąpiła gościnnie w roli tytułowej Nory w sztuce Henryka Ibsena (1889). Bez powodzenia starała się o angaż w Warszawskich Teatrach Rządowych. Mimo sukcesów literackich, z powodu niepowodzeń w życiu osobistym i w karierze teatralnej, przeżyła załamanie nerwowe zakończone nieudaną próbą samobójczą.

W latach 1889–1895 przebywała w Paryżu, gdzie kształciła się w sztuce aktorskiej oraz występowała w słynnym Théâtre Libre André Antoine’a i okazjonalnie

w Théâtre de l’Oeuvre. Nie odniosła sukcesu, ale wiele się nauczyła – zafascynowały ją nowatorskie nurty naturalizmu i psychologizmu w teatrze europejskim oraz realistyczny styl gry aktorskiej. Korzystała z tego doświadczenia w późniejszym życiu zawodowym.

Po powrocie znów trafiła na prowincję, lecz już w 1897 r. dyrektor Tadeusz Pawlikowski zaangażował ją do jednego z najlepszych polskich zespołów – Teatru Miejskiego w Krakowie (obecnie im. Juliusza Słowackiego). Pawlikowski doceniał zarówno jej talent aktorski, jak i literacki. Wystawiał jej świetnie skonstruowane, odważne dramaty osadzone w realiach najniższych warstw społecznych, środowisk żydowskich (*Johne Firulkes*, *Małka Szwarcenkopf*) i środowiska mieszczańskiego, któremu Zapolska nie szczędziła krytyki (*Dziewiczy wieczór*, *Żabusia*). Ponadto na deskach Teatru Miejskiego można było oglądać dramaty zaangażowane politycznie, jak *Sybir* i aktualny ówczesnie *Tamten*, w obawie przed represjami zaborców sygnowany pseudonimem Maskoff.

W 1899 r. wyjechała do rodzinnego Lwowa i odtąd zajmowała się głównie pisarstwem. W 1901 r. wyszła

Nominał 20 zł

metal: Ag 925/1000

stempel: lustrzany, druk UV

wymiary: 40,00 × 28,00 mm

masa: 28,28 g

brzeg (bok): gładki

nakład: do 10 000 szt.

Projektant: Dominika Karpińska-Kopiec

Emitent: NBP

Na zlecenie NBP monety

wyprodukowała Mennica Polska S.A.

za mąż za malarza Stanisława Janowskiego, po czym znów zamieszkała w Krakowie. Założyła prywatną szkołę aktorską i nowatorską Scenę Niezależną wzorowaną na teatrze Antoine’a. W 1904 r. powróciła, już na stałe, do Lwowa, gdzie w latach 1907–1908 prowadziła własny teatr. Jej powieści, opowiadania, sztuki teatralne cieszyły się ogromnym powodzeniem, a tetralogia sceniczna złożona z dramatów *Żabusia*, *Ich czworo*, *Skiz* i *Moralność pani Dulskiej* należy do kanonu dramatu polskiego. To te utwory sprawiły, że Zapolska uważana jest za feministkę. Choć sama się od tego odżegnywała, ujęcie tematyki społecznej i kobiecej w jej twórczości należy do najbardziej odważnych i przenikliwych w polskiej literaturze.

Diana Poskuta-Włodek

Na rewersie umieszczono stylizowany portret Gabrieli Zapolskiej, a na awersie – kontur sali widowiskowej Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.